

LIETUVOS MOKSLEIVIŲ SĄJUNGA

VASARIO MĖNESIO LMS VADOVŲ KLUBŲ APIBENDRINIMAS

2020 m. vasaris

VADOVŲ KLUBŲ APIBENDRINIMAS – Lietuvos moksleivių sąjungos Jaunimo politikos koordinatorių rengiamas leidinys, skirtas informuoti moksleivius bei visuomenę apie kasmėnesiniuose, 36-ose savivaldybėse vykstančiuose organizacijos vienijamų moksleivių susitikimuose – Vadovų klubuose – vykusių diskusijų metu prietas išvadas.

Leidiniu LMS siekia užtikrinti Vadovų klubuose aptariamų klausimų aktualumo tęstinumą bei pateikti grįžtamąjį ryšį Vadovų klubų dalyviams. Kad grįžtamasis ryšis būtų tikrai kokybiškas, dalyvius raginame laisva forma aptarti šį dokumentą su jų atstovaujамų mokyklų bendruomenėmis. Tikimės, kad galimybė susipažinti su apibendrintais LMS vienijamų moksleivių atstovų atsakymais padės moksleiviams susidaryti tvirtesnę nuomonę švietimui svarbiais klausimais, skatins organizuoti diskusijas mokyklose bei leis geriau suprasti kiekvieno Vadovų klubo dalyvio indėlio svarbą.

Šiame leidinyje apibendrinamos tik tos temos, dėl kurių Vadovų klubų dalyviai sulaukė klausimų aptariamo mėnesio Nacionalinių temų pristatyme.

T E M O S

1. Programa Ž.E.M.E. – Miškų svarba pasauliui
2. Finansinės paskatos gabiems moksleiviams

**MOKSLO ŠAKNYS
KARČIOS, O VAISIAI
NEPRINOKĖ?**

1. Programa „Ž. E. M. E.“ – Miškų svarba pasauliui

Programos „Ž. E. M. E.“ vasario mėnesio tema – miškų svarba pasauliui ir kiekvienam iš mūsų. Dalyvių klausėme, ar jų mokyklose kalbama apie miškus ir jų svarbą bei ar yra rengiamos medžių sodinimo akcijos.

Išnagrinėję Vadovų klubų protokolus galime teigti, kad **LMS vienijamose mokyklose dėl miškų ir medžių gerovės daugiau imamasi veiksmų, nei kalbų**. Šią įdomią tendenciją galime paaiškinti tuo, kad didžioji dalis mokyklų visuose padaliniuose turi tradicijas, kai mokyklą paliekanti, arba pirmus metus pradėsianti **laida pasodina medelį mokyklos teritorijoje**. Kita vertus, didesnės medžių sodinimo akcijos – gana retas, dažniausiai neeilinėmis progomis pasireiškiantis dalykas. Pavyzdžiui, **Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga** Radviliškio moksleiviai ir bendruomenė **pasodino 100 medžių**, o Ignalinoje dauguma mokyklų dalyvavo ąžuolų sodinimo akcijoje. Labai sveikintini yra ir tie atvejai, kai mokyklos tokias akcijas rengia savo iniciatyva, kaip antai **Tauragės Martyno Mažvydo bei „Aušros“ progimnazijos**, bendradarbiavusios sodinant medelius miške, taip pat **Visagino „Žiburio“ pagrindinė mokykla**, kasmet vykdanči akciją „DAROM“, kurios metu tvarko šalia esantį mišką. Šie, bei kiti panašūs atvejai yra puikūs įkvėpimo šaltiniai kitoms Lietuvos mokykloms ir iniciatyviems jų moksleiviams.

Deja, bet mokyklose apie miškus ir problemas, su kuriomis jie susiduria, moksleivių nuomone, **kalbama per mažai arba netiksliai**. Miškų tema daugumoje mokyklų paliečiama tik **per geografijos, biologijos ir literatūros pamokas**, o ir jose tai daroma gana paviršutiniškai, aptariant daugumai žinomas problemas, bet nebandant ieškoti jų sprendimo būdų, neruošiant moksleivių šių problemų sprendimui ateityje, neskatinant domėtis atitinkamomis karjeros galimybėmis. Akivaizdu, kad **tai – ugdymo turinio problema**. Nors kasmetinės medelio pasodinimo tradicijos ar neeilinis sudalyvavimas medžių sodinimo akcijoje taip pat yra ugdymas, didžioji jo dalis vyksta klasėse pamokų metu, tad **skatiname moksleivius imtis iniciatyvos užtikrinant, kad jų mokyklų ugdymo planuose, ar bent prijaučiančių mokytojų pamokose ne tik miškų, bet bendrai aplinkosaugos tema rastų daugiau vietos ir būtų dėstoma pilnavertiškai su kitomis**. Siekiamybė, panašu, galėtų būti toks ugdymas, kaip, pavyzdžiui, Biržų r. **Nemunėlio Radviliškio pagrindinėje mokykloje**, kurioje, anot atstovo, apie miškus dažnai kalbama per pamokas, miškai lankomi, nuvežama maisto gyvuliukams, tvarkoma aplinka, kalami inkilėliai,

vykdomos medžių sodinimų akcijos, taip pat **Tauragės Žalgirių gimnazijoje**, kurioje kūno kultūros pamokos vyksta netoliese esančiame miškelyje.

Daugumos kitų mokyklų atstovai apie akcijas ar labiau nei įprasta į aplinkosaugą orientuotą ugdymą neužsiminė, tačiau pabrėžė moksleivių bei mokytojų **iniciatyvumą**, mokyklos bendruomenėje vyraujančią **ekologijos kultūrą**. Pavyzdžiui, **Tauragės „Šaltinio“ progimnazijos** atstovams pristatius vasario mėnesio temų naujienlaiškį tarybai, moksleiviai nusprendė imtis veiksmų – praveisti paskaitą ir protmūšį apie miškų svarbą, o Jonavoje **Justino Vareikio progimnazijos geografijos mokytojas planuoja su moksleiviais surengti medžių sodinimo akciją**. Kai kuriose mokyklose **pereinama prie elektroninių pratybų**, mokytojai stengiasi propaguoti popieriaus vartojimo mažinimą.

2. Finansinės paskatos gabiems moksleiviams

LR Vyriausybei pritarus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos siūlymui gabiliausiems moksleiviams – tarptautinių olimpiadų, konkursų nugalėtojams – finansinę, planuojama iki **1 000 €**, **vienkartinę stipendiją**, Vadovų klubų dalyvių klausėme, ar jų savivaldybėse gabūs moksleiviai gauna finansinę paramą bei už kokius nuopelnus tokios paramos susilaukiama, prašėme įvertinti siūlomas ir dabar esamas finansines paskatas bei pasiūlyti idėjų, kaip jas būtų galima tobulinti.

Didelėje dalyje LMS vienijamų mokyklų savivaldybių **vykdoma vienos ar kitos formos gabių moksleivių parama** – nuo transporto išlaidų vykstant į olimpiadas padengimo, iki kelis šimtus eurų siekiančių stipendijų. Tačiau keli mokyklų atstovai pabrėžė, kad moksleivius motyvuoja ne tik materialinė parama, bet ir viešas dėmesio atkreipimas į jų nuopelnus, bendruomenės įvertinimas, tad, jų nuomone, savivaldybių rengiami konkursų ir olimpiadų prizininkų apdovanojimai, kaip „Sėkmės Paukštė“ Širvintose, ne ką mažiau nei parama įkvepia moksleivius labiau stengtis. Deja, tokie apdovanojimai vyksta ne visose savivaldybėse.

Daugelio atstovų **mokyklos taip pat teikia paramą** gabiems moksleiviams. Mokyklų parama dažniausiai pasireiškia nemokamų ekskursijų ir išvykų į kitas valstybes forma, taip pat apdovanojimais ar net teise savaite mažiau lankyti mokyklą. Tiek mokyklos, tiek savivaldybės apdovanoja už įvairius nuopelnus – vienos įvertina tik akademinis pasiekimus, kitos atvirkščiai – tik aktyvumą, savanorystę, o dar kitos atsižvelgia į abu kriterijus. Kaip keletą gerųjų pavyzdžių

galima paminėti **Kuršėnų Stasio Anglickio progimnaziją**, įsteigusią **250 eurų stipendiją** gabiausiam mokiniui, **Kauno r. Babtų gimnaziją**, kurioje ne tik patys gabūs mokiniai, bet ir jų **tėvai gauna padėkas**, bei **Jonavos Raimundo Samulevičiaus progimnaziją**, organizuojančią išvykas gabiesiems, į kurias **gali vykti ir klasių seniūnai**, taip siekiant skatinti **aktyvumą ir įsitraukimą į mokyklos savivaldą**.

Taip pat, ne retai už įvairius nuopelnus įvertinamos klasės: pavyzdžiui, **Kauno Maironio universitetinė gimnazija** išrenka geriausiai besimokančias klases, kurios gauna finansinę paskatą, tuo tarpu **Panevėžio „Vyturio“ progimnazija** vykdavo šauniausios, o **Panevėžio „Žemynos“ progimnazija** – kultūringiausios klasės rinkimus. Tokių klasių mokiniai apdovanojami, jiems kompensuojamos kelionės, ekskursijos.

Tokiai įvairovei paramos būdų egzistuojant, Vadovų klubų dalyviai netruko pastebėti, kaip juos būtų **galima patobulinti**. Mokyklos ir savivaldybės paramos lygmeniu moksleiviai norėtų **daugiau nemokamų išvykų į universitetus bei mokymosi priemonių finansavimo**. Taip pat, ne vienoje savivaldybėje pasigirdo nuomonė, kad šiame lygmenyje **turėtų būti įvertinti ir didžiausią pažangą padarę moksleiviai**, kaip tai daroma, pavyzdžiui, **Kauno Jono Jablonskio gimnazijoje** – joje tokiems moksleiviams įteikiamos finansinės premijos. Tokius pokyčius tikrai galima pasiekti moksleivių iniciatyva, tad šiuo klausimu susirūpinusias mokinių savivaldas **skatiname pristatyti savo idėjas mokyklos administracijai, savivaldybei – jei reikės, jums visada pagelbės vietinis LMS padalinys**. Kita atstovų paminėta problema yra ta, kad **apdovanojimais dažnai tebūna simboliniai, neturintys gilesnės praktinės reikšmės**, t.y. kalendoriai, tušinukai, užrašų knygutės, gertuvės. Šakių Vadovų klubo metu moksleiviai **iškėlė idėją, jog savivaldybė, organizacijos ir vietinis verslas galėtų bendradarbiauti** prisidedant prie moksleivių apdovanojimų ir skirti jiems iš tiesų įdomius ir aktualius prizus. Mūsų nuomone, tokios idėjos įgyvendinimą vertėtų apmąstyti ir kitų miestų moksleiviams!

Vertindami visą šią diskusiją užvirusį Vyriausybės pritarimą 1000 eurų stipendijai, **atstovai reikė kone vienbalsiai teigiamą požiūrį**, argumentuodami, kad tokia paskata gali sudominti ne taip moksluose besistengiančius moksleivius bei dar labiau suinteresuoti gabiusius, padėti jiems siekti aukštesnių aukštumų, taip pat skatintų savarankiškumą, savarankiškų projektų vykdymą, ankstesnį karjeros planavimą. **Buvo ir keletas skeptiškų vertinimų** – keliose savivaldybėse bijoma, kad tokia parama sukeltų didesnę spaudimą iš tėvų, sugadintų moksleivių

tarpusavio santykius ar net skatintų į mokslą žiūrėti tik kaip į pinigų šaltinį; taip pat abejojama, ar moksleiviai gautą stipendiją išleistų protingai, siūloma vietoje pinigų skirti savivaldybių ir mokyklų pamėgtas nemokamas išvykas, ekskursijas, papildomas ar trūkstamas mokymosi priemones.

Vasario Vadovų klubuose populiarus siūlymas buvo šią 1000 eurų paskatą **skirti ne tik „gabiliausiems“** – konkursų nugalėtojams – **bet ir aktyviausiems, pažangiausiems moksleiviams bei pasiekusiems aukštumas sporte ar menuose.** Keletas atstovų išreiškė nuomonę, kad stipendijos labai dažnai verti ne tik tie, kurie gauna aukščiausius pažymius ar labai gerai pasiruošia olimpiadai, bet ir tie, kurie pasižymi pilietinėje veikloje, mokinių savivaldoje, jaunimo politikoje ir panašiai.

PABAIGAI

Moksleivių nuomonės atstovavimas Vadovų klubuose yra neįkainojamas resursas Jaunimo politikos koordinatoriams, kurių užduotis bendradarbiaujant su valstybės institucijomis, verslu ir kitomis organizacijomis yra užtikrinti, kad LMS priimti sprendimai taptų realybe.

Tikimės, kad šis Vadovų klubo Apibendrinimas buvo įdomus, atsakė į renginio metu iškilusius klausimus, padėjo geriau suprasti šalies mokyklose vyraujančias situacijas bei jų moksleivių nuomones tam tikromis temomis, įkvėpė permąstyti savo požiūrį, aktyviau dalyvauti Vadovų klubuose ir, svarbiausia, pasidalinti savo įspūdžiais bei pačiu Apibendrinimu su jūsų atstovaujamosiomis moksleivių bendruomenėmis.

KONTAKTAI

Mykolas Kalmatavičius: mykolas@moksleiviai.lt

Jaunimo politikos koordinatorius

Karolina Pralgauskytė: karolina@moksleiviai.lt

Regioninės jaunimo politikos koordinatore

Ignas Miškinis: ignasmis@moksleiviai.lt

Jaunimo politikos koordinatorius

Ieva Rinkevičiūtė: ieva@moksleiviai.lt

Programos „Ž. E. M. E.“ koordinatore